

IŠVESTINIŲ FINANSINIŲ PRIEMONIŲ SANDORIŲ APRAŠAS

Šis Išvestinių finansinių priemonių (toliau – IFP) sandorių aprašas yra aprašomojo pobūdžio, paaiškinantis ir atskleidžiantis IFP sandorių esmę, pagrindines sandorių savybes, taip pat aprašantis riziką, susijusią su šiais sandoriais.

DAŽNIAUSIAI IFP SANDORIUOSE NAUDOJAMOS SĄVOKOS

Sandorio įgyvendinimo data (angl. *maturity date*) – banko darbo diena, kurią nustoja galioti sandoris arba banko darbo diena, kurią pasirinkimo teisės pirkėjas gali pasinaudoti pasirinkimo teise arba banko darbo diena, kurią apskaičiuojamos atsiskaitymo sumos pagal bazinio turto rinkos kainą. Pagal tarptautinę praktiką apskaičiuotos mokėtinos/gautinos sumos pervedamos po 2 banko darbo dienų nuo sandorio įgyvendinimo dienos, tačiau sudarant sandorį gali būti sutariamos ir kitos sąlygos.

Atsiskaitymo diena (angl. *settlement date*) – banko darbo diena, kurią vykdomi lėšų pervedimai arba atliekamos kitos su IFP sandoriu susijusios operacijos, sumokamos sandorio premijos ir kt.

Bazinis turtas – valiuta, finansinės priemonės, palūkanų normos, kitas turtas ar išvestinės finansinės priemonės.

Bazinio turto rinkos kainos nustatymo šaltinis (angl. *reference price source*) – sandorio patvirtinime nurodytas informacijos šaltinis, pagal kurio skelbiamas bazinio turto kainas apskaičiuojama bazinio turto vertė, pvz.:

- valiutų sandoriams gali būti pasirenkamas Europos centrinio banko interneto tinklapyje <http://www.ecb.int/stats/exchange/eurofxref/html/index.en.html> skelbiamas atitinkamos valiutos ir euro kursas, arba kitų valiutų kursai, kuriuos skelbia kitos institucijos, kiti informacijos šaltiniai ir informacinės sistemos (*Reuters, Bloomberg* ir kt.);
- palūkanų normos sandoriams gali būti pasirenkamos Euribor palūkanų normos, skelbiamos interneto tinklapyje <http://www.euribor-ebf.eu/>, arba LIBOR palūkanų normos, skelbiamos <http://www.bbalibor.com/rates>. Šios palūkanų normos taip pat skelbiamos kitose informacinėse sistemose (*Reuters, Bloomberg* ir kt.);
- prekių ir žaliavų ar jų kainų sandoriams gali būti pasirenkamos atitinkamų prekių ar žaliavų biržose (pvz. NYSE Euronext, NYSE LIFFE, NYMEX) arba kitose informacinėse sistemose (*Argus, PLATTS* ir pan.) skelbiamos kainos.

Pasirinkimo pirkti teisė (angl. *call option*) – pasirinkimo sandoris, kuriuo viena šalis perka teisę iš kitos šalies pirkti sutartą kiekį pasirinkto bazinio turto sandorio sudarymo metu sutarta vykdymo kaina (angl. *strike price*) ir sutartais pasirinkimo sandorio galiojimo terminais (angl. *the expiration date*).

Pasirinkimo parduoti teisė (angl. *put option*) – pasirinkimo sandoris, kuriuo viena šalis perka teisę iš kitos šalies parduoti sutartą kiekį pasirinkto bazinio turto sandorio sudarymo metu sutarta vykdymo kaina (*strike price*) ir sutartais pasirinkimo sandorio galiojimo terminais (angl. *the expiration date*).

Pasirinkimo teisės įvykdymas – pasirinkimo teisės realizavimas, t.y. atsiskaitymas lėšomis sumokant vykdymo kainos ir bazinio turto rinkos kainos skirtumą, arba bazinio turto pirkimas ar pardavimas pasirinkimo sandorio sąlygomis, jei sandoriu sutartas bazinio turto pateikimas.

Atsiskaitymo būdai:

- Atsiskaitymas lėšomis (angl. *cash settlement*) – sumokamas skirtumas tarp sutartos vykdymo kainos ir bazinio turto rinkos kainos, nustatytos atsiskaitymo dieną.
- Bazinio turto pateikimas (angl. *delivery*) – bazinio turto pirkimas ar pardavimas pasirinkimo sandorio sutartomis sąlygomis.

Premija – užmokestis, kurį pasirinkimo teisės pirkėjas sumoka pasirinkimo teisės pardavėjui už pasirinkimo teisę ją įsigydamas, nepriklausomai nuo to, ar pirkėjas tokia teise pasinaudoja ar ne; dažnai pasirinkimo sandorio premija apskaičiuojama kaip procentinis dydis nuo sandorio nominaliosios sumos;

Sandorio nominalioji vertė (nominalioji suma) – bazinio turto vertė, nuo kurios skaičiuojama pasirinkimo sandorio premija ir atsiskaitymų sumos, pvz.: suma, nuo kurios apskaičiuojamas palūkanų skirtumas palūkanų normos pasirinkimo ar apsikeitimo sandorių atvejais.

Vykdymo kaina (angl. *strike price*) – finansinės priemonės kaina (arba valiutos keitimo kursas), dėl kurios susitariama sudarant pasirinkimo sandorį ir už kurią pasirinkimo pirkti (parduoti) teisės pirkėjas turi teisę pirkti iš pasirinkimo teisės pardavėjo (arba parduoti pasirinkimo teisės pardavėjui) sutartą bazinio turto kiekį, jeigu nuspręstą įvykdyti pasirinkimo teisę.

PASIRINKIMO SANDORIAI

Finansinių priemonių pasirinkimo sandoris (angl. *option*) – tai dvišalis susitarimas, pagal kurį sandorio pirkėjas, sumokėjęs sandorio pardavėjui nustatytą premiją, įgyja teisę, bet neįsipareigoja pirkti (angl. *call*) arba parduoti (angl. *put*) sutartą tam tikro turto kiekį sutartą būsima dieną pagal sandorio sudarymo metu pasirinktą vykdymo kainą (angl. *strike price*). Sandorio pardavėjas įgyja įsipareigojimą, bet ne teisę, parduoti arba nupirkti sutartą bazinio turto kiekį sutartą būsima dieną pagal sandorio sudarymo metu nustatytą pasirinktą vykdymo kainą. Turtas gali būti bet kuri sutarta finansinė ar išvestinė finansinė priemonė – valiuta, palūkanų norma, vertybiniai popieriai, ateities sandoriai, arba kitas turtas – žaliavos, biržos prekės ar jų kainos, ir pan. Sandorio metu sutarta turto kaina vadinama vykdymo kaina. Pasirinkimo sandorių metu paprastai susitariama teisės įvykdymo dieną atsiskaityti lėšomis – vykdymo kainos ir tam tikro turto rinkos kainos skirtumu (angl. *cash settlement*), tačiau sudarant pasirinkimo sandorius gali būti susitariama pateikti atitinkamą turtą, pvz., valiutų keitimo pasirinkimo sandoriu gali būti atsiskaitoma sumokant arba gaunant sutartą valiutos kiekį.

Žaliavų ir biržos prekių pasirinkimo sandoriuose atsiskaitoma tik kainų skirtumu, todėl pasirinkimo sandorio sudarymo metu tiksliai sutariama kaip ir kuriuo laiku bus nustatoma bazinio turto rinkos kaina (angl. *reference price*) sandorio pabaigos (atsiskaitymo sumos apskaičiavimo) dieną.

Palūkanų normos pasirinkimo sandoriu pirkėjas, sumokėjęs sandorio pardavėjui nustatytą premiją, įgyja teisę, bet neįsipareigoja gauti palūkanų sumos, apskaičiuotos pagal nominalią sumą ir pastovią palūkanų normą, nustatytą sandorio sudarymo metu ir palūkanų sumos, apskaičiuotos pagal nominalią sumą ir rinkos palūkanų normą sutartą dieną, skirtumą.

Palūkanų normų apsikeitimo pasirinkimo sandoriu (angl. *swaption*) viena sandorio šalis perka teisę ateityje sudaryti palūkanų normos apsikeitimo sandorį iš anksto sutartomis sąlygomis.

Finansinių priemonių pasirinkimo sandoriai gali turėti papildomų sąlygų, kurios tokiais atvejais nurodomos tokių pasirinkimo sandorių patvirtinimuose – pvz., kad rinkoje esant ar susidarius tam tikroms iš anksto sutartoms sąlygoms pasirinkimo teisė gali įsigalioji, nustoti galioti, gali pasikeisti sandorio pardavėjo ir/ar pirkėjo teisės ir pareigos, ir pan.

Pasirinkimo sandorių sąlygos

Pasirinkimo sandoriu susitariama dėl pasirinkimo parduoti/pasirinkimo pirkti teisės pirkėjo ir pardavėjo, premijos dydžio ir valiutos, premijos sumokėjimo dienos, pasirinkimo sandorio galiojimo trukmės ir pabaigos dienos, bazinio turto (valiuta, palūkanų norma ar kitas turtas) ir sandoriu sutarto turto kiekio, pasirinkimo sandorio vykdymo kainos (angl. *strike price*), pasirinktos valiutos arba palūkanų normos ir valiutos sumos, sandorio sąskaitos premijos nurašymui/įskaitymui ir atsiskaitymams pagal pasirinkimo sandorį vykdyti, ir kitų sąlygų.

Pasirinkimo teisės įvykdymas

Sandorio šalis, pageidaujanti pasinaudoti pasirinkimo teise, turi informuoti kitą šalį sandorio sudarymo metu sutartu būdu. Pasirinkimo teisės įgyvendinimo data nurodoma atitinkamo sandorio patvirtinime. Jeigu pasirinkimo teisės pirkėjas nepranešė kitai sandorio šaliai apie pageidavimą įvykdyti pasirinkimo teisę iki jos galiojimo pabaigos sandorio sąlygose nustatytais terminais, laikoma, kad pasirinkimo teisės galiojimas pasibaigė. Pasirinkimo teisės įvykdymo atveju laikoma, kad pasirinkimo teisės galiojimas pasibaigė įvykdžius atsiskaitymus pagal atitinkamą sandorį. Pasirinkimo teisė negali būti įvykdyta dalimis. Pasirinkimo teisės įvykdymo atveju, sandoris įgyvendinamas ir bazinio turto rinkos kaina nustatoma sandorio įgyvendinimo dieną. Sandorio atsiskaitymas įprastai vykdomas po dviejų banko darbo dienų.

Pasirinkimo sandorio pabaiga

Pasirinkimo sandorio galiojimas pasibaigia, kai įvyksta bet kuris iš šių įvykių: i) įvykdoma pasirinkimo teisė, ii) pasibaigė pasirinkimo teisės galiojimo terminas, iii) šalių sutarimu nutraukiamas sandoris nepasibaigus galiojimo terminui. Sudaryto pasirinkimo sandorio pozicijos uždarymas priešingu pasirinkimo sandoriu nelaikomas pasirinkimo sandorio pabaiga.

Jeigu nutraukiamas pasirinkimo sandoris, pagal kurį klientas yra pasirinkimo teisės pardavėjas, bankas nutraukia pasirinkimo sandorio galiojimą ir apskaičiuoja lėšų, kliento mokėtinų bankui, sumą. Bankui mokėtina lėšų suma atitinka pasirinkimo sandorio premiją, kurią bankas turi sumokėti rinkoje už atitinkamą sandorį su ta pačia atsiskaitymų diena, vykdymo kaina ir pasirinkimo sandorio suma, kaip kad nutraukiamas pasirinkimo sandoris nutraukimo metu galiojančiomis rinkos sąlygomis. Jeigu nutraukiamas pasirinkimo sandoris, pagal kurį klientas yra pasirinkimo teisės pirkėjas, bankas nutraukia pasirinkimo

sandorio galiojimą ir apskaičiuoja lėšų, banko mokėtinų klientui, sumą. Klientui mokėtina lėšų suma atitinka pasirinkimo sandorio premiją, kurią bankas gautų rinkoje už atitinkamą sandorį su ta pačia atsiskaitymų diena, vykdymo kaina ir pasirinkimo sandorio suma, kaip kad nutraukiamas pasirinkimo sandoris nutraukimo metu galiojančiomis rinkos sąlygomis.

Pasirinkimo sandoriams būdinga rizika

Pasirinkimo teisės pirkimo sandoriai paprastai laikomi mažesnės rizikos sandoriais, nei pasirinkimo teisės pardavimo sandoriai, nes perkant pasirinkimo sandorį rizikuojama, kad dėl nepalankaus bazinio turto kainos pokyčio ateityje prarandama tik sumokėta premija. Parduodant pasirinkimo teisę patiriama rizika, kad dėl nepalankaus bazinio turto kainos pokyčio ateityje galimi nuostoliai, didesni nei gauta premija. Pasirinkimo sandorio pardavėjas įsipareigoja pirkti arba parduoti bazinį turtą iš anksto sutarta kaina, kuri gali būti nepalanki ir reikšmingai skirtis nuo tuo metu galiojančios rinkoje tokio bazinio turto kainos. Jeigu pasirinkimo teisės pardavėjas turi įsigijęs tokį bazinį turtą, jo patiriama rizika yra ribota, t. y. mažesnė. Jeigu pasirinkimo teisės pardavėjas nėra įsigijęs bazinio turto, jo patiriama rizika gali būti neribota, todėl tik turintys patirties rinkos dalyviai turėtų svarstyti galimybę sudaryti tokios rūšies pasirinkimo sandorius, prieš tai atsižvelgus į visas tokio pasirinkimo sandorio sąlygas ir susijusią riziką. Kadangi pasirinkimo sandoriai sudaromi už biržos ribų, todėl gali būti sudėtinga nustatyti sudaryto pasirinkimo sandorio vertę jo galiojimo metu rinkoje, nes ne visuomet galima rasti pasirinkimo sandorio pirkimo ir pardavimo kainą, ir ne visada pavyks parduoti pasirinkimo sandorį rinkoje arba uždaryti priešingu pasirinkimo sandoriu.

APSIKEITIMO SANDORIAI

Finansinių priemonių apskeitimo sandoris (angl. *swap*) – tai dvišalis susitarimas, pagal kurį sandorio šalys susitaria sutartam periodui apsikeisti finansinėmis priemonėmis. Galima susitarti keistis tos pačios rūšies ar skirtingomis finansinėmis ar investicinėmis finansinėmis priemonėmis – valiutomis, palūkanų normomis, vertybiniais popieriais, biržos prekių ar žaliavų kainomis ir pan.

Valiutų apskeitimo sandoriu (angl. *FX swap*) sutariama pirkti (parduoti) valiutą rinkos kaina, ir pagal sutartą išankstinio valiutų pirkimo ar pardavimo kainą parduoti (atpirkti) tą patį kiekį valiutos sutartą datą ateityje.

Palūkanų normos apskeitimo sandoris (angl. *interest rate swap*) – tai dvišalis susitarimas, pagal kurį šalys įsipareigoja apsikeisti palūkanų pinigų srautais, apskaičiuotais už sandorio sudarymo metu sutartą laikotarpį nuo sutartos nominalios sumos. Dažniausiai pagal tokį sandorį viena sandorio šalis susitaria mokėti kitai sandorio šaliai fiksuotas palūkanas mainais už iš kitos sandorio šalies gaunamas kintamas palūkanas sutartam sandorio laikotarpiui. Sandorio nominalioji suma naudojama tik apskaičiuoti atsiskaitymo sumą, kurią turi sumokėti ta šalis, kuriai atsiskaitymo dieną mokėtina suma, apskaičiuota pagal kintamas (pastovias) palūkanas yra didesnė už gautiną sumą, apskaičiuotą pagal pastovias (kintamas) palūkanas. Dažniausiai susitariama, kad atsiskaitymų dienomis šalys sumoka viena kitai palūkanų sumų skirtumą. Palūkanų normos apskeitimo sandoriams atsiskaitymų dieną sandorio šalių mokėtinas sumas apskaičiuoja Bankas ir informuoja apie jas klientą.

Skirtingų valiutų palūkanų normos apskeitimo sandoriu (angl. *cross currency swap*) šalys sutaria apsikeisti skirtingų valiutų palūkanų srautais, kurie gali būti tiek kintami, tiek fiksuoti. Sudarydamos sandorį šalys gali sutarti apsikeisti ir nominaliomis skirtingų valiutų sumomis – tiek sandorio pabaigoje, tiek pradžioje.

Biržos prekių ar žaliavų kainų apskeitimo sandoriu (angl. *commodities swap*) šalys sutartam laikotarpiui apsikeičia pinigų srautais, apskaičiuotais pagal tam tikros rūšies biržose prekiaujamų prekių ar žaliavų kainas. Viena šalis susitaria mokėti kitai šaliai sutartą pastovią kainą, o mainais gauti mokėjimus, apskaičiuotus pagal tam tikros prekių ar žaliavų rūšies rinkos kainas (kintamą kainą). Kai kurių prekių ar žaliavų apskeitimo sandorių atveju kintama kaina apskaičiuojama pagal vidutinę rinkos kainą per tam tikrą laikotarpį (savaitė, mėnuo, ketvirtis ir pan.). Tokiu atveju eliminuojami nebūdingi trumpalaikiai kainos svyravimai ir mokėjimai tiksliau atitinka pasirinkto indekso reikšmę. Paprastai biržos prekių ar žaliavų kainų apskeitimo sandorių atveju atsiskaitoma sumokant kitai šaliai kainos skirtumą (angl. *cash settlement*). Vertybinių popierių apskeitimo sandoriais (angl. *securities swap*) šalys apsikeičia sutartais vertybiniais popieriais arba vertybinius popierius keičia į sutartą pinigų srautą.

Apsikeitimo sandorių sąlygos

Valiutų apskeitimo sandoriu paprastai susitariama dėl atsiskaitymo datų, banko parduodamos valiutos ir atitinkamos valiutos sumos, banko perkamos valiutos ir perkamos valiutos sumos, valiutos pirkimo arba pardavimo kainos, išankstinio valiutų pirkimo ar pardavimo kainos ir kitų sąlygų.

Palūkanų normos apskeitimo sandoriu paprastai susitariama dėl atsiskaitymo datų arba atsiskaitymo periodiškumo, kintamos palūkanų normos ir kintamų palūkanų mokėtojo, kintamos palūkanų normos nustatymo datos arba periodiškumo, kintamos palūkanų normos maržos, pastovių palūkanų normos ir pastovių palūkanų mokėtojo, nominalios sumos, valiutos ir kitų sąlygų.

Biržos prekių ar žaliavų kainų apskeitimo sandoriu paprastai susitariama dėl biržos prekių ar žaliavų ir kiekio jų matavimo vienetais, rinkos kainos nustatymo dienos ir šaltinio (biržos, kurioje prekiaujama atitinkamomis biržos prekėmis ar žaliavomis), sandorio pabaigos dienos, būsimos sutartos biržos prekių ar žaliavų kainos ir kitų sąlygų. Paprastai susitariama, kad Bankas yra sandorio šalis, apskaičiuojanti mokėtinas sumas.

Apsikeitimo sandorio pabaiga

Sandoriai gali būti nutraukiami, sumokant kitai sandorio šaliai grynąją dabartinę sandorio rinkos vertę, kuri apskaičiuojama sudėjus diskontuotas visas likusias mokėtinas ir gautinas sumas. Sudaryto apskeitimo sandorio pozicijos uždarymas sudarant priešingą apskeitimo sandorį tuo metu galiojančiomis rinkos kainomis nelaikomas sandorio pabaiga.

Apsikeitimo sandoriams būdinga rizika

Pagrindinė rizika, patiriama sudarant apskeitimo sandorius, yra susijusi su bazinio turto kainos pokyčiais rinkoje, nes abi sandorio šalys turi įvykdyti savo įsipareigojimus pagal sandorius. Pvz. palūkanų normos apskeitimo sandorių atveju, fiksuotųjų palūkanų mokėtojas patirtų nuostolį mažėjant palūkanų normoms rinkoje, o fiksuotųjų palūkanų gavėjui būtų nuostolingas palūkanų normų didėjimas rinkoje. Kadangi šiame IFP sandorių apraše nurodyti apskeitimo sandoriai sudaromi už biržos ribų, susiklosčius tam tikroms aplinkybėms rinkoje, tam tikros trukmės ar bazinio turto apskeitimo sandorių vertės pokyčiams rinkoje gali būti būdingas didesnis kintamumas, dėl ko pageidaujant parduoti sudarytą apskeitimo sandorį rinkoje arba uždaryti priešingu apskeitimo sandoriu, sandorio rinkos vertė gali būti nepalanki sandorio šaliai. Palūkanų normų rizika klientui gali atsirasti ir tais atvejais, kai palūkanų mokėjimai priklauso nuo tarpbankinių palūkanų normų, kurioms įgijus neigiamą reikšmę, klientas turėtų mokėti ir fiksuotąsias palūkanas, ir kintamąsias palūkanas.

IŠANKSTINIAI SANDORIAI

Finansinių priemonių išankstinis sandoris (angl. *forward*) – tai dvišalis susitarimas, pagal kurį sandorio šalys susitaria pirkti arba parduoti bazinį turtą sutarta kaina sutartą dieną ateityje. Sudarius išankstinį sandorį pirkėjas įsipareigoja sumokėti sutartą sumą sutarta valiuta, o pardavėjas pateikti bazinį turtą sutartą dieną ateityje.

Bazinis turtas gali būti bet kuri sutarta finansinė ar išvestinė finansinė priemonė – valiuta, palūkanų norma, vertybiniai popieriai, ateities sandoriai ir pan.

Išankstinio valiutos keitimo sandoris (angl. *FX forward outright*) – tai dviejų šalių susitarimas pirkti ar parduoti valiutą sutartą datą ateityje, sutarta išankstine valiutos pirkimo/pardavimo kaina. Atsiskaitymo dieną apskeičiam sutartais pinigų srautais.

Valiutų keitimo susitarimo sandoris (angl. *non-deliverable forward*, arba NDF) – tai išankstinis valiutų keitimo susitarimas, pagal kurį sutariama išankstine valiutos pirkimo/pardavimo kainą vieną valiutą keisti į kitą valiutą sutartą datą ateityje. Atsiskaitymo dieną sumokamas tik skirtumas (atsiskaitymo suma) tarp sutartos išankstinės valiutos pirkimo/pardavimo kainos ir rinkos kainos, nustatytos sutartą datą (angl. *market price fixing date*). Sudarant tokį sandorį aiškiai sutariama, kuriuo informacijos šaltiniu vadovaujantis ir kuriuo laiku bus nustatoma rinkos kaina, pagal kurią bus apskaičiuojama atsiskaitymo suma ir valiuta.

Išankstinės palūkanų normos sandorio (angl. *forward – forward*) bazinis turtas yra sutarto laikotarpio palūkanų norma. Sandorio pirkėjas įsipareigoja sumokėti sutartas palūkanas, o sandorio pardavėjas – padėti sutartos sumos indėlį sutarta valiuta atitinkamam laikotarpiui. Tai dvišalis susitarimas skolintis arba skolinti lėšas sutartam laikotarpiui ateityje už sandorio sudarymo metu nustatytą palūkanų normą.

Palūkanų normos susitarimo sandoriu (angl. *forward rate agreement*, arba FRA) šalys gali sutarti atsiskaityti sutartų palūkanų ir rinkos palūkanų, nustatytą atitinkamą dieną, skirtumu. Kaip ir valiutų keitimo susitarimo sandorio atveju, palūkanų normos susitarimo sandorio šalys aiškiai susitaria dėl rinkos palūkanų nustatymo taisyklių.

Vertybinių popierių išankstiniu sandoriu (angl. *securities forward*) šalys susitaria pirkti arba parduoti vertybinius popierius sutartą dieną ateityje.

Išankstinių sandorių sąlygos

Išankstinio valiutų keitimo sandoriu (angl. *FX outright Forward*) paprastai susitariama dėl atsiskaitymo datos, banko parduodamos valiutos ir valiutos sumos, banko perkamos valiutos, išankstinio valiutos pirkimo ar pardavimo kainos, išankstinio valiutų keitimo punktu, valiutos pirkimo arba pardavimo kainos ir kitų sąlygų.

Valiutų keitimo susitarimo sandoriu susitariama dėl atsiskaitymo datos, banko parduodamos valiutos ir valiutos sumos, banko perkamos valiutos, išankstinio valiutos pirkimo ar pardavimo kainos, išankstinio valiutų keitimo punktu, valiutos pirkimo arba pardavimo kainos, rinkos kainos nustatymo dienos ir sąlygų, ir kitų sąlygų.

Palūkanų normos susitarimo sandoriu susitariama dėl apskaičiavimo laikotarpio pradžios dienos, apskaičiavimo laikotarpio pabaigos dienos, atsiskaitymo dienų arba atsiskaitymo periodiškumo, kintamos palūkanų normos, kintamos palūkanų normos fiksavimo dienos arba periodiškumo, kintamų palūkanų mokėtojo, pastovių palūkanų normos, pastovių palūkanų mokėtojo, sutartos sandorio sumos ir valiutos, ir kitų sąlygų.

Išankstinės palūkanų normos sandoriu susitariama dėl palūkanų apskaičiavimo laikotarpio pradžios ir pabaigos dienų, atsiskaitymo dienų arba atsiskaitymų periodiškumo, sandorio šalies – paskolos davėjo, sandorio šalies – paskolos gavėjo, paskolos sumos ir valiutos, pastovios palūkanų normos ir kitų sąlygų.

Išankstinių sandorių pabaiga

Sandoriai gali būti nutraukiami, sumokant kitai sandorio šaliai grynąją dabartinę sandorio rinkos vertę, kuri apskaičiuojama sudėjus diskontuotas visas likusias mokėtinas ir gautinas sumas. Sudaryto išankstinio sandorio pozicijos uždarymas sudarant priešingą išankstinį sandorį tuo metu galiojančiomis rinkos kainomis nelaikomas sandorio pabaiga.

Išankstiniams sandoriams būdinga rizika

Pagrindinė rizika, patiriama sudarant išankstinius sandorius, yra susijusi su bazinio turto kainos pokyčiais rinkoje, nes abi sandorio šalys turi įvykdyti savo įsipareigojimus pagal sandorius. Pvz.: išankstinio valiutų keitimo sandorių atveju sandorio šalims susitarus dėl fiksuotos atitinkamos valiutos kainos būsimą dieną, pirkėjas patirtų nuostolį mažėjant valiutos kainai rinkoje, o pardavėjui būtų nuostolingas valiutos kainos didėjimas rinkoje. Kadangi šiame apraše nurodyti išankstiniai sandoriai sudaromi už biržos ribų, susiklosčius tam tikroms aplinkybėms rinkoje, tam tikros trukmės ar bazinio turto išankstinių sandorių vertės pokyčiams rinkoje gali būti būdingas didesnis kintamumas, dėl ko pageidaujant parduoti sudarytą išankstinį sandorį rinkoje arba uždaryti priešingu išankstiniu sandoriu, sandorio rinkos vertė gali būti nepalanki sandorio šaliai.